

κυκλοφόρει ἢ παράδοσις ὅτι τὸν παλαιὸν καιρὸν δύο ἀδελφοὶ ἀνῆλθον εἰς τὴν φωλεάν καὶ τὴν κατεκρήμνισαν· ἀλλὰ τότε οὐδεὶς ὑπῆρχεν ὁ τολμῶν νὰ ἐπιχειρήσῃ τοῦτο.

Ὅπου συνηντῶντο δύο τρεῖς εἰς τὸ χωρὶον συνωμίλουν περὶ τῆς φωλεᾶς τοῦ ἀετοῦ καὶ ἠτένιζον πρὸς τὰ ἄνω. Εἰζέυρον πότε ἐπανῆλθον πάλιν οἱ ἀετοὶ τὸ νέον ἔτος, ποῦ ἐπέπεσον καὶ ποίας ζημίας ἐπροξένησαν καὶ τίς ἐπεχείρησε τελευταῖος ν' ἀναρριχηθῆῖ ἐκεῖ ἐπάνω. Τὰ παιδία ἠσκούντο ἐκ μικρᾶς ἡλικίας εἰς τὴν ἀνάβασιν βουνῶν καὶ δένδρων, ἰδίως δὲ εἰς τὴν πάλην, ὅπως ἡμέραν τινὰ κατορθώσουν νὰ φθάσουν εἰς τὴν φωλεάν καὶ τὴν κατακρημνίσουν ὡς οἱ δύο ἀδελφοί.

Εἰς τὴν ἐποχὴν, περὶ τῆς ὁποίας ὀμιλοῦμεν, τὸ γενναϊότατον παλληκᾶρι τοῦ χωρίου ὠνομάζετο Λεῖφ. Δὲν κατήγετο ἐκ τοῦ Ἐνδρε, εἶχε οὐλὴν κόμην καὶ μικροὺς ὀφθαλμούς, ἡγάπα τὰς ἀστείότητας καὶ τὰς διασκεδάσεις. Ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας ἐκαυχᾶτο ὅτι θ' ἀνέλθῃ ἡμέραν τινὰ εἰς τὴν ἀετοφωλιάν· ἀλλ' οἱ γέροντες ἔλεγον ὅτι δὲν πρέπει νὰ τὸ λέγῃ μὲ τὸσον θάρρος.

Τοῦτο τὸν παρώξυνεν ἔτι μᾶλλον, πρὶν δὲ φθάσῃ ἀκόμη εἰς ὄλην τὴν ἀκμὴν τῆς νεότητός του ἐπεχείρησε ν' ἀναρριχηθῆῖ εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ βράχου.

Ἦτο ὠραία ἡλιοφεγγὴς Κυριακή, κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ θέρους. Οἱ ἀετιδεῖς εἶχον ἐκκολαφθῆῖ ἤδη. Πολὺ πλῆθος εἶχε συναθροισθῆῖ ὑπὸ τοὺς βράχους. Οἱ γέροντες τὸν ἀπέτρεπον οἱ δὲ νέοι τὸν παρώρμων. Ἐκεῖνος ὅμως ἤκουε μόνον τὴν ἰδίαν ἐπιθυμίαν, δι' ὃ περιέμενεν ἕως ὅτου ἡ θῆλεια ἀπῆλθεν ἐκ τῆς φωλεᾶς, ἔπειτα δὲ μὲ ἔν πῆδημα ἀνηρτήθη εἰς ἔν δένδρον· τοῦτο ἐξέφευγε ἐκ τινος ῥωγμῆς, διὰ τῆς ῥωγμῆς δὲ ταύτης ἤρχισε ν' ἀναρριχᾶται πρὸς τὰνω. Μικροὶ λίθοι ἀπεσπῶντο ὑπὸ τοὺς πόδας του, χάλικες καὶ χῶμα κατέπιπτον, καὶ διέκοπτον τὴν βαθυτάτην σιγὴν· μόνον ὁ ποταμὸς, εἰς τὸ βάθος, ἐξέχετο μὲ ὑπόκωφον, ἀκατάπαυστον παφλασμὸν κατὰ τὴν ἐκβολὴν του· κρημνωδέστεροι καθίσταντο ὅλον ἐν οἱ βράχοι· πολλὴν ὥραν ἐκρέματο ἐκ τῆς μιᾶς χειρὸς, ἐζήτηε διὰ τοῦ ποδὸς στήριγμά τι καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ εὐρῆ. Πολλοί, ἰδίως γυναῖκες, ἀπέστρεφον τὴν κεφαλὴν καὶ ἔλεγον ὅτι «δὲν θὰ ἔκαμνε τέτοιο πρᾶγμα ἂν ἐζοῦσαν ἀκόμη οἱ γονεῖς του».

Ἐν τούτοις ἐκεῖνος εὗρισκεν ἀσφαλές τι στήριγμα, ἀνεζήτηε καὶ πάλιν ὅτε μὲν διὰ τῆς χειρὸς ὅτε δὲ διὰ τοῦ ποδός, ὑποχωροῦντος δὲ τούτου ὠλισθαίνειν ἀλλὰ συνεκρατεῖτο πάλιν ἀπηρωρημένος. Οἱ θεαταὶ κάτω ἠδύνατο νὰκούσωσι τὴν ἀναπνοὴν των.

Τότε ἠγέρθη εὐσωμος νεανίς, ἥτις ἐκάθητο μόνη ἐπὶ τινος λίθου. Ἦτο παιδιόθεν μνηστευμένη μετ' αὐτοῦ. Ἰψῶσε τὸν βραχίονα καὶ ἐφώνησε·

— Λεῖφ, Λεῖφ, γιατί τὸ κάμνεις αὐτό; Ὅλον τὸ πλῆθος ἐστράφη πρὸς αὐτήν·

ὁ πατήρ της ἦτο πλησίον της ἀλλὰ δὲν τὸν ἀνεγνώρισε.

— Κατέβα κάτω, Λεῖφ, ἀνεφώνει ἡ κόρη· σ' ἀγαπῶ· τί ὠφέλεια θάρρους ν' ἀνεβῆς 'κεῖ ἀπάνω;

Ὁ Λεῖφ ἐσκέφθη ἐπὶ μικρὸν ἀλλ' ἔπειτα ἤρχισε πάλιν ν' ἀναρριχᾶται. Ἡ χεὶρ καὶ ὁ ποὺς αὐτοῦ ἀνέκταναν τὰς δυνάμεις των, δι' ὃ ἀνῆλθε καλῶς ἐπὶ τινὰ χρόνον· ἀλλὰ καὶ πάλιν ἤρχισε νὰ κουράζεται καὶ ἀνεπαύετο συχνά. Κάπου κάπου κατεκυλίετο λιθάριον τι, οἱ δὲ παριστάμενοι τὸ παρηκολούθουν διὰ τῶν βλεμμάτων ἕως οὗ ἐφθανε κάτω. Τινὲς δὲν ἠδύνατο νὰ ὑπομείνωσι πλέον, καὶ ἀπῆλθον. Ἀλλ' ἡ κόρη ἴστατο ὀρθὴ ἐπὶ τῆς πέτρας, συνέστρεψε τὰς χεῖρας καὶ ἠτένιζε πρὸς τὰ ἄνω.

Ὁ Λεῖφ ἐψηλάφη διὰ τῆς χειρὸς ζητῶν στήριγμα, ἀλλ' αἶφνης, —διέκρινε δὲ τοῦτο ἡ κόρη— ἀφῆκε τὸν βράχον, ἤρπασεν αὐτὸν ἀμέσως μὲ τὴν ἄλλην χεῖρα, ἀλλὰ καὶ πάλιν τὸν ἀφῆκε.

— Λεῖφ! ἀνεφώνησεν ἡ κόρη διὰ φωνῆς ἐντόνου, ἥτις ἐφθασε μέχρι τοῦ ὕψους τῶν βράχων.

— Ἐγλύστρησε καὶ πέφτει! ἐκραύγασαν ὅλοι, καὶ ὅλοι ἔτεινον πρὸς αὐτὸν τὰς χεῖρας, ἄνδρες καὶ γυναῖκες.

Πράγματι ὠλισθαίνει καὶ συμπαρέσυρε ἄμμον, λίθους, χάλικας· κατήρχετο, κατήρχετο ἀκαταπαύτως, ταχύτερον· οἱ παριστάμενοι ἀπέστρεψαν τὸ πρόσωπον, ὅπισθεν δὲ αὐτῶν ἤκουσαν νὰ καταπίπτῃ κάτι βαρὺ ὡς ὄγκος ὑγρᾶς γῆς.

Ὅτε ἀνέλαβον θάρρος καὶ εἶδον, ἐκεῖτο χαμαὶ συντετριμμένους καὶ ἀγνώριστος. Ἡ κόρη ἦτο ἀναίσθητος ἐπὶ τῆς πέτρας, ὁ δὲ πατήρ της μετέφερεν αὐτὴν εἰς τὴν οἰκίαν του.

Οἱ νέοι, οἵτινες εἶχον παρορμῆση κατὰ τὸ πλεῖστον τὸν Λεῖφ εἰς τὸ ἐπικίνδυνον ἐπιχείρημα, δὲν ἐτόλμησαν νὰ τὸν ἀνεγείρωσι· οὐδεὶς ἐτόλμα νὰ τὸν ἴδῃ. Προσῆλθον λοιπὸν οἱ γέροντες. Ὁ γρηαιότερος, ὅτε ἔθηκεν ἐπ' αὐτοῦ τὴν χεῖρα, εἶπε·

— Ἦτανε τρέλλα!

Ἀλλὰ προσεῖπε παρατηρῶν εἰς τὸ ὕψος τοῦ βράχου·

— Ὡς τόσο εἶνε καλὸ νὰ εἶνε κάτι τόσο ψηλὰ ποῦ νὰ μὴν εἰμποροῦν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι νὰ τὸ φθάσουν!

Κατὰ τὸν Βριόρτσου

A. Π. Κ.

ΤΡΑΓΟΥΔΑΚΙ

Ἐπλοῦτιζαν τ' ἀμέτροντα λουλουδία
Τὴ νύχτα μὲ μιὰν ἀπειρὴν εὐωδιά.
Τ' ἀπδόνια λὲν ἐρωτικά τραγοῦδια
Ἦ ἀντιλαλοῦνε μὲς στὴ σιγαλιά.

Καὶ τὸ φεγγάρι ἀδιάκριτο προβαίνει
Μὲς ἀπ' τὰ φύλλα μ' ὄσην τραγικὴ.
Ἀκολουθῶ μορφή μαυροντυμένη
Ποῦ προχωρεῖ μὲ χάρι μυστικὴ.

Εἶναι στιγμὲς ποῦ μὲς στὸ νοῦ μας ζοῦνε,
Εἶναι στιγμὲς ποῦ δὲν ξεχνᾶ κανεὶς.
Τὰ λουλουδάκια ποῦ κρουφομιλοῦνε
Λέν· «Ἡ Βασίλισσα κι ὁ ποιητής».

K. MANOS

ΑΝΟΙΚΤΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Ἀγαπητέ μου φίλε,

«... Βρέθηκα κεῖ κάτω στὸ Κεραμεϊκό. Ὁ Ἥλιος ἔλαμπε μὲ ξεχωριστὴ χάρι κι' ἐγὼ ἀφέθηκα σ' ὄνειροπόληση. Κῦταξα τοὺς τάφους, ποῦ μὲ ἤρθε τὸ φάντασμα ἐκεῖνο. Καὶ τι δὲν ἦταν; ἓνα ἀπέραντο σῶμα μὲ χιλιάδες κεφάλια. Περνοῦσε ἓνα-ἓνα μπρὸς μου καὶ τὸ βλεπα νάλλαζε. Στὸ τέλος μὲ πλάκωσαν ὅλα τόσα, ποῦ δὲ μπόργα νὰ πάρω τὴν ἀναπνοή μου· καὶ μιὰ φωνή, σὰν ἀπὸ τὴ σάλπιγγα τοῦ ψυχοβγάλτη τοῦ χάρου μου τάγκελεσε τ' ἀφτιά μου καὶ φώναξε·—Οἱ προγόνου σου εἶμαστε, οἱ προγόνου σου, ἀνάξιε!...»

Τὸ φάντασμα ἔφυγε κι' ἐγὼ συνῆρθα. Ἦμουν ἀκόμα σατισμένος κι' ἀποκαμωμένος, ποῦ ἔφυγα ἀπὸ κεῖ τρέγοντας καὶ λέγοντας·—Θέ μου! Τί βάρος ποῦ εἶνε οἱ προγόνου!...

Πές μου, τί λές, σὲ παρακαλῶ, ἐσύ; Δὲ λυπάσαι ποῦ γενήθηκες Ἑλληνας; Δὲ σὲ πιάνει μερικὴ φορὴς πυρετός, ποῦ συλογίεσαι, πῶς ὁ παπούλης σου εἶχε τόση δόξα καὶ σὺ δὲν ἀξίζεις τίποτις; Ὡ! Ἐγὼ! Ἐγὼ νιώθω ἀπὸ τὸ νᾶνε ὁ μεγαλειότερός μου καημός! Σὰ βλέπω νὰ μὲ μελετᾶνε, νὰ μὲ ζουλέβουνε, μόνον γιὰ τὴ τύχη τᾶφερε καὶ γενήθηκα στὴν Ἑλλάδα. σκάζω ἀπὸ τὸ κακό μου. Κι' ἀκόμα νὰ νιώθεις, πῶς, ὅ,τι κι' ἂν κάμεις δὲ θ' ἀξίζεις τόσο δά, μπρὸς στὰ μεγάλα, στ' ἀφάνταστα ἐκεῖνα ἔργα τῶν προγόνου σου.

Δὲ θέλω νὰ μὲ δεσμεύει τίποτις. Θέλω νὰ χωρίσω ἀπὸ κείνους· νὰ δημιουργήσω κ' ἐγὼ κάτι καινούργιο. Ἀπὸ τὴν ἀφάνειά μου νὰ πεταχτῶ σιγά-σιγά. Νὰ ζήσω κ' ἐγὼ ἀπὸ τὸν ἔμαρτό μου κι' ὄχι μὲ τὰ φύγουλα καὶ τὰπορμεινάδου, σὰ ζητιάνου! Ρωμνίος εἶμαι καὶ μόνον Ρωμνίος! Χῶνεφ' τὸ ἀπὸ καλὰ καὶ θὰ διῆς τί μπορεῖς νὰ κάμεις. Νιώθεις ἐλευθεριά, μιὰ δύναμη ἀνίκητη! Λές καὶ σὲ καστεράει νέα δόξα, καινούργια. Λές, πῶς θὰ γίνεις καὶ σὺ πρόγονος, ἔτσι, μιὰ μέρα καὶ θὰ βρίσκονται ἄνθρωποι νὰ σκάζουν. ποῦ θὰν τοὺς βαρένεις καὶ σὺ.

Μὰ ὄχι! Ἀφτὴ ἡ χαρὰ δὲν εἶνε γιὰ μᾶς. Δὲ θὰ ξεπαλωθῶμε ἀπὸ τὸ βάρος μας, γιὰτὶ εἶμαστε δεμένοι μὲ γερὰς ἀλυσίδες κι' ὁ Ἡρακλέας θάρρησει νὰ βρεθῆ νὰν τὶς κόψει... Ἡ γλῶσσα μας, ποῦ μιλάμε ὅλοι καὶ ποῦ τὴ γράφουμε κάμποσοι, εἶνε γερὸ τσικουῖρι γιὰ τὸ σπάσιμο, μὰ Ἡρακλέας δὲν εἶνε. Ἡ προφορά της διαφέρει, οἱ λέξεις διαφέρουνε, ἡ γραμματικὴ της εἶνε ἄλλη... μὰ τὰ γράματα εἶνε ὅμοια. Κι' ἀπὸ εἶνε ἡ πιὸ χοντρή ἀλυσίδα. Τί ἔξογο ποῦ θᾶταν, νὰ εἶχαμε, ξάφνου, τὰ Λατινικὰ γράματα κι' ἂς τᾶχαμε ἀνακατωμένα μὲ τὰ Ἑλληνικὰ, νᾶχαμε δηλαδὴ, Ρωμαϊκὰ γράμματα, δικὰ μας. Τότες θᾶμαστε νέοι ἄνθρωποι, νέα γενεά, καὶ θὰ γινόμαστε καὶ προγόνου καὶ θὰ ξαναδοξαζοῦμαστε, καὶ...»

Σοῦ τ' ἀντιγράφω ἀπὸ ἓνα φιλικὸ μου γράμα. Μὴν παραξενοφετεις γι' ἀπὸτ' ἤθελα μόνον νὰ σοῦ παρουσιάσω τὸ φίλο μου κι' ἀπ' ἀφτὴ του τὴ φάτσα. Τόρα, ἂν ἔγεινα τολμηρότερος ἐγὼ, ποῦ στ' ἀντιγράψω, ἀπὸ κείνονα, ποῦ τᾶγραψε... τᾶκαμα, γιὰτὶ σὲ ξέρω καὶ... μὲ ξέρεις! Ὅστερα, ἂν δώσεις σ' ὅλα ἀπὸτὰ συμβολισμό, ὅπως τοὺς ἔδωκα ἐγὼ, χωρὶς νὰ βρωτῆσω τὸ φίλο μου, βγαίνει κάτιο νόημα. Ναί!..

Σὲ φιλῶ

ΓΙΑΝΝΗΣ

